

Vår saksbehandler
Ola Eiksund, tlf 37013917

Saksgang:

Pol. saksnr.	Politisk utvalg	Møtedato
	Komite for kultur miljø og næring	
	Bystyret	

Høringsuttalelse - Forslag til endringer i Lov om Folkebibliotek

Rådmannens forslag til vedtak:

Arendal kommune tar forslaget til endringer i lov av 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek (biblioteklova) til etterretning med de merknader som framkommer under konklusjoner.

Vedlegg:

- 1 Høringsnotat fra Kulturdepartementet vedr endringer i Lov om Folkebibliotek

Bakgrunn / Saksfremstilling:

Forslaget til endringer i lov 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek (biblioteklova) er i hovedsak en oppfølging av St. meld. Nr. 23 (2008-2009) Bibliotek. Kunnskapsallmenning, møtestad og kulturarena i ei digital tid (bibliotekmeldinga). Meldinga vektlegger behovet for mer robuste og omstillingsdyktige bibliotek som tilbyr alle innbyggere bedre bibliotektenester. De foreslåtte endringene er ment å bidra til å legge til rette for en slik utvikling.

Følgende punkter drøftes:

- Harmonisering av lovbestemmelser for folkebibliotek og UH-bibliotek
- Justeringer i formålparagrafen
- Organisering og drift av bibliotektenester
- Kompetansekravet i folkebibliotekloven §5
- Fylkesbiblioteket – folkebibliotekloven kap. III
- Lovtekniske endringer

Vurderinger:

Forslaget er i hovedsak en god oppfølging av St. meld. nr. 23 (2008-2009). Bibliotek. Kunnskapsallmenning, møtestad og kulturarena i ei digital tid.

- Harmonisering av lovbestemmelser for folkebibliotek og UH-bibliotek
Spørsmålet om harmonisering og felles biblioteklov for alle typer bibliotek blir drøftet med vekt på et sømløst biblioteknettverk og lånesamarbeid: "Ideen om sømløse bibliotektenester skal

underbygge demokratitanken, gjennom fri tilgang til alle landets felles bibliotekressurser". Vi deler departementets oppfatning om at samarbeidet mellom folkebibliotekene og UH-sektoren fungerer godt uten at dette reguleres i loven.

Departementet bør likevel finne løsninger for å sikre en statlig kompensasjon til de store nettoyterne i det nasjonale lånesamarbeidet.

Sett fra folkebibliotekene er formuleringene om tilgang til digitalt materiale særlig interessant: "I den grad slikt innlån forutsetter lisensavtaler eller konsortieavtaler, vil det kunne organiseres gjennom et samarbeid mellom CHRISTIN (Current Research Information system in Norway) og Nasjonalbiblioteket. Et slikt samarbeid vil kunne sikre at relevant materiale utnyttes på en god økonomisk måte, både i UH-bibliotekene og folkebibliotekene". En løsning der også folkebibliotekene får tilgang til digitalt materiale som i dag kun er tilgjengelig ved Universitet eller høyskoler, vil kunne gi et viktig løft for folkebibliotekene og det allmenne publikum. Det forutsettes at Nasjonalbiblioteket (NB) inntar en aktiv rolle for å virkeliggjøre en slik satsing.

- Justeringer i formålsparagrafen

Forslaget til utvidelser i lovens formålsparagraf gir en bedre beskrivelse av folkebibliotekenes funksjon og samfunnsoppdrag. Styrkingen av bibliotekenes formidlingsansvar og møteplassfunksjon gir en bedre beskrivelse av bredden og betydningen folkebibliotekene har i dag. Vi mener formålsparagrafen bør utvides ytterligere for også å få med formuleringer omkring folkebibliotekenes kunnskapsdimensjon.

- Kompetansekravet

Kompetansekravet i lovens § 5 drøftes inngående. I gjeldende lov er det adgang til å søke dispensasjon fra kravet om fagutdannet biblioteksjef. Departementet legger fram to alternativ som de ønsker å høre:

1. Beholde dagens kompetansekrav, men fjerne dispensasjonsordningen
2. Fjerne kompetansekravet i loven, men fastsette funksjonskrav i forskriften.

I høringsbrevet viser departementet til at andelen med fagutdannet biblioteksjef har økt vesentlig siden kompetansekravet ble innført. De viser også til at behovet for fagkompetente biblioteksjefer er viktig og nødvendig for en samordnet og helhetlig bibliotekteneste. Departementet anbefaler på denne bakgrunn alternativ 1. Vi støtter departementets vurderinger.

- Fylkesbiblioteket

Departementets forslag innebærer omfattende endringer i biblioteklovens kap. III om fylkesbibliotekenes rolle. Vi er enige i departementets vektlegging av fylkesbibliotekets rolle som regional utviklingsaktør og som regionalt mellomledd for forankring av statlig bibliotekpolitikk, men mener at formuleringen "Det bør ikke være et lovkrav om en organisatorisk enhet, men et krav til hvilke bibliotekoppgaver fylket skal ivareta" vil gi Nasjonalbiblioteket store utfordringer når nasjonal bibliotekpolitikk skal forankres. Den foreslåtte endringen forsterker betydningen av at Nasjonalbiblioteket tildeles betydelige utviklingsmidler til bruk på regionalt nivå i årene framover.

I høringen foreslås også en del lovtekniske endringer som bl.a. betyr at alle bestemmelser av frivillig karakter fjernes. Dette omfatter lovens § 6 om samarbeid med skoler: "Det skal være et organisert samarbeid mellom folkebiblioteket og de kommunale skolebibliotekene".

Vi stiller spørsmål ved dokumentasjonen for departementets vurdering om at dagens lovbestemmelse ikke

har hatt ønsket virkning i kommunene. Det er grunn til å tro at dagens bestemmelser har bidratt til god ressursutnyttelse og bedre tjenester. Gjeldende lovhemmel bør derfor beholdes.

Konklusjon:

I drøftingen av spørsmålet om harmonisering og felles biblioteklov for alle typer bibliotek har vi særlig merket oss formuleringene om tilgang til digitalt materiale. Det er ønskelig med tydeligere formuleringer for å klargjøre Nasjonalbibliotekets rolle for å virkeliggjøre en slik satsing.

Forslaget til utvidelser i lovens formålsparagraf gir en bedre beskrivelse av folkebibliotekenes funksjon og samfunnsoppdrag. Vi mener formålsparagrafen bør utvides ytterligere for også å få med formuleringer omkring folkebibliotekenes kunnskapsdimensjon.

Det bør utredes mulige negative konsekvenser for kommunens satsing på skolebibliotek før man fjerner § 6 om samarbeid mellom folkebibliotek og skolebibliotek.

Rådmannen, dato